

Een goede basis

De Jeugd- & gezinscoach op de basisschool

De Jeugd- & Gezinscoaches (J&G coach) van het Centrum Jeugd en Gezin Langedijk (CJG) houden zich op verschillende fronten bezig met de jeugd in Langedijk. Er is veel contact met netwerkpartners zoals de verschillende zorgaanbieders, GGD, kinderopvang, organisaties binnen de veiligheidsketen en ook met de basisscholen. Net als de school staan wij voor een gezonde ontwikkeling van het kind, waarbij ieder kind recht heeft op onderwijs, maar net zo goed recht heeft op bescherming, zorg en aandacht.

Hoewel een groot deel van de ondersteuning die wij bieden zich richt op kinderen en gezinnen die al langere tijd problemen ervaren, is een belangrijk uitgangspunt dat we preventief willen werken. We willen vroegtijdig signaleren, ouders en kinderen een luisterend oor bieden, begeleiden, ondersteunen en hulp bieden om erger te voorkomen. Dit doen we niet alleen, maar samen. Samen met het kind, met ouders maar ook met de vele professionals binnen en buiten het onderwijs.

Om goed zichtbaar te zijn voor gezinnen, intern begeleiders en leerkrachten wil het CJG graag meer uren aanwezig zijn op de basisscholen. In de huidige situatie hebben de basisscholen een J&G coach als vast contactpersoon, die te bereiken is voor consultvragen, aansluit bij het multidisciplinair overleg en een goede afstemming heeft met de consultant Passend primair onderwijs. Tijdens deze overleggen ligt het accent veelal op de kinderen waar een duidelijke hulpvraag ligt en niet zozeer bij de kinderen en gezinnen waar minder tot geen zorg is, maar mogelijk wel een ondersteuningsbehoefte ligt.

Wij geloven erin dat we tijdig kunnen signaleren als er contact is. Zowel met professionals als met ouders en kinderen. Een contact dat vanuit laagdrempeligheid is ontstaan en waar we graag, samen met de school, aan willen werken.

Het voorstel is dat we direct in 2019 willen starten met een aanwezigheid van de J&G coach op drie scholen, verspreid over de Gemeente. Zij zijn over een periode van 6 maanden gedurende 2 uur per week op school aanwezig en daarmee bereikbaar voor kind, ouder, leerkracht én IB'er.

Doelstellingen

Door het bundelen van onze kennis en kunde en nog meer te investeren in onze samenwerking heeft de pilot als beoogd resultaat:

- Zichtbaar zijn voor ouders en kinderen, leerkrachten en IB' ers; zowel voor enkelvoudige opvoedvragen als complexe vragen bijv. bij echtscheiding
- Kennis delen en vergroten door meer verbinding te maken met leerkrachten en de intern begeleider.
- Signaleren en inventariseren van de behoefte aan preventieve ondersteuning bij ouders en kinderen en daarmee de inzet van zware en duurdere zorg voorkomen.
- Bekendheid met en afstemmen van activiteiten en projecten rondom opvoeden en ouderschap die uitgevoerd worden in het CJG, op school, kinderopvang, het hele voorveld (bv. Bibliotheek, jongerenwerk) en in de regio.

Zie verder Bijlage 1 Wat levert samenwerking op?

Onderdeel van de kenniskaart *'Kwaliteit verbinding onderwijs en jeugdhulp'* opgesteld door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI)

Monitoring

Het is bekend dat samenwerking in de keten bijdraagt aan meer effectieve en efficiënte hulpverlening en dat vroegtijdig signaleren nagenoeg gelijk staat aan 'erger voorkomen'. Uitgangspunten en resultaten die niet altijd eenvoudig in cijfers uit te drukken zijn.

Om meer inzicht te krijgen in de huidige situatie én het effect en te meten van deze pilot zal er aan de betrokken medewerker van school én de desbetreffende J&G coach gevraagd worden een quickscan af te nemen. Als basis zal hiervoor de quickscan van het NJI (zie bijlage2) worden gebruikt die in onderling overleg kan worden aangepast op de lokale situatie. Aan het eind van de pilot kunnen we aan de hand van de ervaringen én het startdocument bepalen of de nieuwe werkwijze van meerwaarde is ten opzichte van de huidige structuur.

Om inzicht te krijgen, is het tevens van belang dat de hulpvragen alsmede consultvragen goed geregistreerd worden zodat er inzichtelijk gemaakt wordt waar een ondersteuningsbehoefte ligt:

- wie doet een beroep op de J&G coach?
- welke (opvoed)vragen worden er gesteld?
- welke probleemgebieden zijn te definiëren?
- enz.

Zie verder Bijlage 2 Quickscan *Kwaliteit van signalering tot evaluatie van hulp*, opgesteld door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI)

Wat is er nodig?

Wat heeft het CJG nog nodig om bovenstaande in te kunnen zetten:

- Enthousiasme en commitment van de school die mee doet met de pilot
- Een vast contactpersoon op de school om samen de pilot mee te ontwikkelen (zo zal, naast een kennismaking, in het eerste gesprek met de contactpersoon besproken worden wanneer de pilot geslaagd is, hoe gaan we samenwerken, en een datum plannen voor tussen- en evalueatie
- Een ruimte in de school waar op een vast moment in de week plek is voor de JG coach om gesprekken te hebben, maar ook om achter de laptop te werken (let op privacy).

Hoe verder?

Alle scholen ontvangen een uitnodiging om zich aan te melden. Het CJG zal uit de aanmeldingen een keuze maken en zoveel mogelijk rekening houden met een goede spreiding in Langedijk.

Zodra bekend is welke scholen meedoen, maken de J&G coach en contactpersoon van de school verdere werkafspraken.

Start van de pilot is februari 2019 (zo mogelijk eerder) tot de schoolvakantie juli 2019 met een tussenevaluatie per school in april en de evalueatie eind juni.

Dana Denslagen, jeugd-&gezinscoach
Madelon Kerkhoven, coördinator Preventie
Michel Hes, coördinator Jeugd

November 2018

BIJLAGE 1

Wat levert samenwerking op?

Onderdeel van de kenniskaart 'Kwaliteit verbinding onderwijs en jeugdhulp' opgesteld door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI)

Voor ouders en jongeren

- Hun eigen ondersteunings- en hulpvragen en levenslopperspectief staan centraal.
- Ze hebben zelf meer invloed en regie op het hulptraject.
- Zij krijgen sneller lichte hulp in de eigen leefomgeving, om verergering en specialistische hulp te voorkomen.
- Jeugdhulp in de school maakt de drempel lager voor het vragen van hulp.
- Zij hoeven minder vaak hun verhaal te doen.
- Ze beslissen samen over onderwijsondersteuning én jeugdhulp.
- Er is samenhang in de ondersteuning op school, de opvang en de jeugdhulp thuis; mét elkaar en niet langs elkaar heen.
- Er is minder voortijdige schooluitval en thuiszitten.
- Samenwerken vanuit een levenslopperspectief biedt kansen op een positieve schoolloopbaan en maatschappelijk succes.

Voor scholen en jeugdhulp ...

- Leraren voelen zich ondersteund door adviezen van de jeugdhulp en kunnen de leerling beter begeleiden.
- Hulpverleners kennen kind en gezin beter door informatie van de school.
- Professionals in onderwijs, opvang en jeugdhulp spreken één taal en werken handelings- en opbrengstgericht.
- Professionals werken samen, omdat geen van hen in alle domeinen thuis kan zijn.
- Signalering door jeugdhulp wordt door samenwerking met scholen en kinderopvang sterk verbeterd en andersom.
- Scholen signaleren situaties bij jongeren en gezinnen die niet uit zichzelf naar jeugdhulp toe komen.
- Samenwerking vergroot de kwaliteit van het onderwijs, de kinderopvang en van de jeugdhulp.
- Interdisciplinaire kijken, maakt de analyse sterker, waarmee in één keer de meest passende aanpak wordt gekozen.
- Samen is er meer zicht op lacunes, overlap of belemmeringen in het zorgaanbod in het onderwijs en de jeugdhulp.
- Samen kan er meer aandacht komen voor de gehele levensloop van de jongere.

Voor gemeenten

- Jeugdhulp wordt efficiënter ingezet door aan te sluiten bij de belangrijkste signalerings- en actieplaatsen voor jeugd.
- Kwetsbare jongeren en hun gezinnen worden sneller bereikt, waardoor lichte hulp vaker volstaat en specialistische hulp minder vaak nodig is.
- Toewijzing van onderwijsondersteuning, jeugdhulp, medische zorg op school, Wmo-zorg, en leerlingenvervoer kan in één pakket geregeld worden, samen met de ouders en jongere.
- Preventieve activiteiten worden in de school laagdrempelig en met een groot bereik aangeboden.
- Door scholen te betrekken bij de inkoop van jeugdhulp kom je tot integrale arrangementen met kwaliteit en effectiviteit.
- Deze aanpak draagt bij aan het realiseren van de transformatiedoelen.
- Minder voortijdige schoolverlaters en minder thuiszitters.
- Betere interne afstemming en integraal beleid binnen gemeenten.

BIJLAGE 2

Quickscan Kwaliteit

Van signalering tot evaluatie hulp

Stand van zaken in regio

De kwaliteit van de ondersteuningsroute wordt bepaald door een groot aantal factoren in en om de school en in de wijk. Denk daarbij aan de kwaliteit van de gehele ondersteuningsroute op school en binnen het samenwerkingsverband en de kwaliteit van het lokale jeugdhulpaanbod in de gemeente en regio. Doel van de kwaliteitscheck is om snel een beeld te krijgen van de stand van zaken in de regio. Voor een uitgebreider beeld heeft het NJi een monitor Aansluiting Onderwijs & Jeugdhulp ontwikkeld.

Zie <http://nji.nl/nl/Verbinding-onderwijs-en-jeugdhulp/Monitor-Aansluiting-Onderwijs-Jeugdhulp>.

Gerichter gesprek over samenwerking

Met behulp van de quickscan en de monitor kan het gesprek over de kwaliteit van de samenwerking gericht worden gevoerd.

Zo krijgen leerlingen, ouders en leerkrachten vroeger, sneller en een passendere ondersteuning.

Thema's quickscan

Deze quickscan bevat dezelfde thema's die belangrijk zijn bij het samenwerken:

1. Preventie in de wijk en basisondersteuning op school.
2. Signaleren van ondersteunings- en hulpvragen.
3. Samen beslissen over benodigde (extra) ondersteuning en jeugdhulp.
4. Toewijzen van speciale ondersteuning in het onderwijs en specialistische jeugdhulp.
5. Uitvoering in de vorm van bieden, volgen en evalueren van jeugdhulp en (extra) ondersteuning op school.

Daarnaast besteedt de scan aandacht aan het behalen van de doelstellingen. U gebruikt de quickscan zowel voor een snelle check op de kwaliteit van een overleg op school als in een casusoverleg op wijkniveau.

Doelgroep

De scan is voor onder andere de intern begeleider, zorgcoördinator, schoolleider, directeur van het samenwerkingsverband, professional of coördinator van een wijkteam

Quickscan kwaliteit

Samenwerking onderwijs en
jeugdhulp

1. preventie

Is goed Neutraal Kan beter

De professionals van onderwijs en jeugdhulp kennen de populatie in de wijk / het dorp en stemmen hun preventieve activiteiten en ondersteuningsaanbod daarop af.

Opmerkingen:

De professionals van onderwijs en jeugdhulp stellen gezamenlijk preventieve programma's/activiteiten vast en voeren die uit in de school (bijvoorbeeld sociale vaardigheden, gezonde leefstijl, voorlichting op onderavonden over opvoedingsvraagstukken, voorkomen van verslaving, etc.

Opmerkingen:

De professionals van onderwijs en jeugdhulp stellen gezamenlijke preventieve programma's vast en voeren die uit in de wijk, zoals gezamenlijke sportprogramma's, de weg wijzen naar hulpverlening etc.

Opmerkingen:

2. signalering

Is goed Neutraal Kan beter

De professionals in het wijkteam en de school zijn toegerust om een hulpvraag te herkennen en te signaleren.

Opmerkingen:

De focus ligt altijd op wat zowel jongeren, ouders als leraren nodig hebben aan hulp en ondersteuning.

Opmerkingen:

De professionals in het wijkteam en in de school zijn in staat om af te wegen of zij zelf de benodigde hulp te bieden of dat aanvullende expertise nodig is en van wie dan.

Opmerkingen:

3. interprofessionele bespreking

Is goed Neutraal Kan beter

De voor de casus relevante partners en ouders en bij voorkeur ook de jongere, zitten samen aan tafel.

Opmerkingen:

Onderzocht wordt wat de ondersteuningsbehoeften en mogelijkheden zijn van jongeren, ouders en onderwijsgeevenden.

Opmerkingen:

De medeorganisator heeft een voorstel gemaakt om de school bij te zetten in de begeleiding van de leerling. De medeorganisator heeft een voorstel gemaakt om de school bij te zetten in de begeleiding van de leerling. De medeorganisator heeft een voorstel gemaakt om de school bij te zetten in de begeleiding van de leerling.

Doelen en aanpak worden gezamenlijk vastgesteld.

Opmerkingen:

Er wordt duidelijk afgesproken wat ieders taak is.

Opmerkingen:

Er wordt duidelijk afgesproken wie de regie heeft (samen met de jongere/ouders) in de casus.

Opmerkingen:

4. toewijzing

De school regelt samen met de onderwijsondersteuner van bestuur of samenwerkingsverband de aanvraag voor extra of speciale ondersteuning, en zo nodig de toelaatbaarheidsverklaring.

Opmerkingen:

De jeugdprofessional regelt de toegang (beschikking) tot lichte en specialistische jeugdhulp, specialistische medische zorg of de jeugdbescherming.

Opmerkingen:

In het OPP wordt ook de jeugdhulp voor de jongere of het gezin opgenomen.

Opmerkingen:

In het familieplan wordt ook de schoolloopbaan en de ondersteuning op school opgenomen.

Opmerkingen:

5. uitvoering

De casusregisseur bewaakt de voortgang en geeft terugkoppeling van de inzet van betrokken professionals.

Opmerkingen:

De ontwikkeling van de leerling / ouders wordt gevolgd door school en jeugdhulp.

Opmerkingen:

De doelen en aanpak worden op vastgestelde momenten gezamenlijk geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Opmerkingen: